

Clwyd greigio, liwgar

Safle hyfryd wedi'i gysgodi gan goetir hynafol, yn llawn lliw y gwanwyn a gyda golygfeydd godidog ar draws Dyffryn Clwyd.

Mae coetir hynafol llawn derw ac ynn yn gorchuddio llethrâu creigio yr hen chwarel galchfaen hon, ac mae llawr y coetir yn llawn blodau'r gwanwyn. Wrth ddringo drwy'r coed, mae'r canopi'n agor yn raddol i olyniaeth o blanhigion: mae garleg gwylt ('craf y geifr'), briallu a blodau'r gwynt yn trawsnewid i fwy o rywogaethau prysgwydd y glaswelltir fel tegeirian coch y gwanwyn, briallu Mair a chlychau'r gog. Ychydig ymhellach wedyn byddwch yn cyrraedd panorama'r glaswelltir, gyda golygfeydd anhygoel yn ymestyn i bob cyfeiriad. Mae'r gymysgedd hyfryd o goetir colldail, ardaloedd cysgodol o brysgrwydd a glaswelltir yn gwneud y warchodfa gyfan yn lle gwych ar gyfer glöynnod byw, gan gynnwys y trilliw bach, y gweirlöyn brych a gweirlöyn y glaw.

Craggy, colourful Clwyd

A lovely site sheltered by ancient woodland, awash with spring colour and with dazzling views across the Vale of Clwyd.

Oak- and ash-filled ancient woodland covers the craggy slopes of this former limestone quarry, and the woodland floor is filled with springtime flowers. Climbing up through the woods, the canopy gradually opens to a succession of plants: wild garlic ('ramsons'), primrose and wood anemone transition to more grassland scrub species such as early-purple orchid, cowslip and bluebell. A little further still and you reach the grassland panorama, with incredible views stretching out in all directions. The charming mixture of deciduous woodland, sheltered scrub areas and grassland make the whole reserve a great place for butterflies, including small tortoiseshell, speckled wood and ringlet.

Anadlwch yn ddwfn wrth gerdded drwy'r canopi yn y gwanwyn – efallai y byddwch chi'n dal arogl cryf, priddlyd y **garleg gwylt** sy'n carpedu'r ddaear yma.

Take a deep breath as you walk through the canopy in spring – you might catch the strong, earthy smell of the **wild garlic** which carpets the ground here.

Wrth i chi grwydro ar hyd llwybrau troellog y coetir, gwrandewch am gân holl adar y coetir, gan gynnwys titw'r Gors, **titw'r helyg**, y gwybedog brith, sgrech y coed, y gnocell fraith fwyafr a thylluanod brech.

As you wander through the winding woodland paths, listen out for the calls of a whole host of woodland birds, including marsh tit, **willow tit**, pied flycatcher, jay, great spotted woodpecker and tawny owls.

Mae'r warchodfa'n rhan o Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE) Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy – ewch yn eich blaen yn ofalus tuag at y copa i gael golygfeydd godidog o Ddyffryn Clwyd.

The reserve is part of the Clwydian Range and Dee Valley Area of Outstanding Natural Beauty (AONB) – carefully make your way towards the summit for stunning views of the Vale of Clwyd.

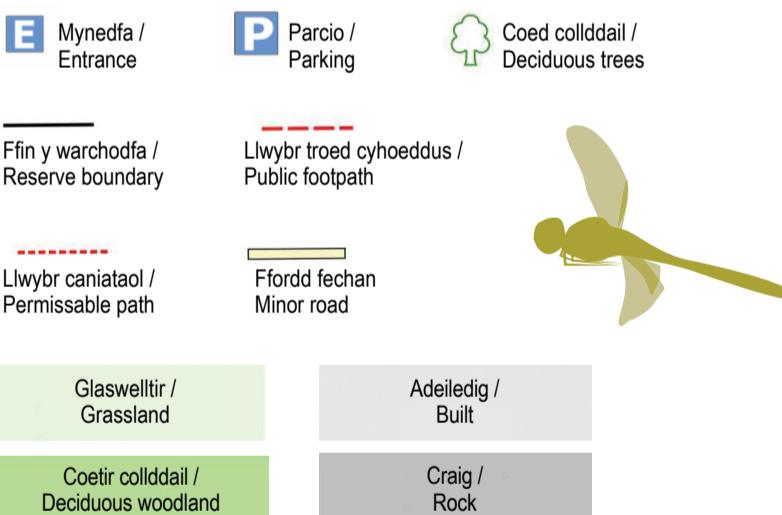
Ar y copa, eisteddwch yn y glaswelltir hardd a sganio'r awyr am adar mawr sy'n codi i'r entrychion fel **bwn cath** neu farcud coch.

At the summit, sit down in the beautiful grassland and scan the sky for large, soaring birds like **buzzard** or red kite.

Oeddech chi'n gwybod? Mae cywion y dyluan frech, sydd i'w gweld yn aml yma yng Nghraig Wyllt, yn gadael y nth cyn iddynt allu hedfan! Maent yn ymestyn allan i'r ardal gyfagos fel amddiffyniad rhag ysglyfaethwyr posibl.

Did you know? Tawny owl chicks, often found here at Graig Wyllt, leave the nest before they can fly! They branch out into the surrounding area as a defence against possible predators.

Canllaw / Key

Mynediad a diogelwch

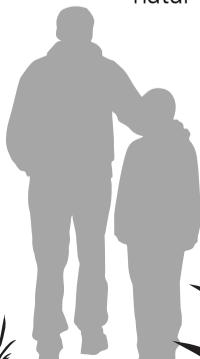
Mae llawer o'r safle'n serth ac yn greigio ac nid oes arwyneb ar bob llwybr. Cadwch draw oddi wrth yr ymylon serth ar y copa!

Access and safety

Much of the site is steep and craggy and all paths are unsurfaced. Stay away from the steep drops at the summit!

Ble nesaf?

Coed Cilygroeslwyd (2 filltir) i weld un o'n gwarchodfeydd natur cyntaf ni, sy'n gyforio gwydd gwylt.

Where next?

Coed Cilygroeslwyd (2 miles) for one of our first nature reserves, brimming with wildlife.

